

Vergaderjaar 2025–2026

26 234

Vergaderingen Interim Committee en Development Committee

Nr. 310

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 september 2025

Hierbij stuur ik u de Geannoteerde Agenda voor de inzet van het Koninkrijk der Nederlanden tijdens de jaarvergadering van het IMF van 13 – 18 oktober 2025 en de inzet van Nederland bij de ministeriële vergadering van de Coalition of Finance Ministers for Climate Action (CFMCA).

De Minister van Financiën,
E. Heinen

Geannoteerde Agenda voor de inzet van het Koninkrijk der Nederlanden tijdens de vergadering van het International Monetary and Financial Committee (IMFC) van het Internationaal Monetair Fonds.

Jaarvergadering 13–18 oktober 2025, Washington D.C.

1 Inleiding

Van 13 tot en met 18 oktober 2025 vindt de jaarvergadering van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en de Wereldbank (WB) plaats in Washington D.C. Tijdens de jaarvergadering komen het International Monetary and Financial Committee (IMFC), het Development Committee van de WB, de G20 en de Coalition of Finance Ministers for Climate Action (CFMCA) bijeen. Nederland en België vertegenwoordigen op jaarlijks roterende basis de Nederlands-Belgische kiesgroep bij het politieke adviesorgaan van het IMF, het IMFC. Dit jaar vertegenwoordigt België de kiesgroep. Verder zit Nederland met Oeganda de ministeriële bijeenkomst van de CFMCA voor. Over de inzet bij het Development Committee (DC) van de WB wordt de Kamer apart geïnformeerd.

De IMF jaarvergadering zal zich richten op mondiale ontwikkelingen zoals geo-economische fragmentatie en geopolitieke spanningen, waaronder de Russische agressieoorlog tegen Oekraïne, de situatie in het Midden-Oosten, en importheffingen. Deze ontwikkelingen beïnvloeden de economische vooruitzichten en vormen een risico voor de financiële stabiliteit, terwijl hoge schuldniveaus en begrotingstekorten de ruimte voor overheden beperken om te reageren op economische en financiële schokken. Uitdagingen als klimaatverandering, verhoogde defensie-uitgaven en lage productiviteitsgroei kunnen de schuldhoudbaarheid verder onder druk zetten. Daarnaast zal er aandacht zijn voor de specifieke uitdagingen van de hoge schuldenlast in kwetsbare ontwikkelingslanden en opkomende economieën, en de rol van het IMF daarbij.

In deze geannoteerde agenda wordt de mondiale economische situatie, de inzet van het Koninkrijk tijdens de jaarvergadering en de inzet voor de ministeriële vergadering van de CFMCA uiteengezet.

2 Internationaal Monetair Fonds

Mondiale economische ontwikkelingen: Importheffingen, geopolitieke spanningen en beleidsonzekerheid

De wereldeconomie kenmerkt zich door gematigde groei, onzekerheid en toenemende geopolitieke en economische fragmentatie. Bijna een vijfde van de goederenimport (19,4%) werd in juli door handelsbeperkende maatregelen getroffen, tegenover 12,5% in januari¹, voornamelijk door invoerheffingen. Ondanks het afsluiten van verschillende handelsdeals op hoofdlijnen, blijft de beleidsonzekerheid hoog.

Volgens de meest recente IMF-raming van juli – gebaseerd op de toen geldende handelstarieven – groeit de wereldeconomie naar verwachting met 3,0% in 2025 en 3,1% in 2026, ruim onder het langjarige gemiddelde van 3,7%. Het IMF raamt EU-groei op 1,0% in 2025 en 1,2% in 2026. Voor de VS wordt een groei verwacht van 1,9% in 2025 en 2,0% in 2026, deels door lagere invoertarieven en het stimuleringspakket «One Big Beautiful Bill», ondanks afkoeling van de particuliere vraag. Opkomende markten en ontwikkelende economieën (EMDE's) laten nog altijd een hogere groei

¹ https://www.wto.org/english/news_e/news25_e/trdev_03jul25_e.pdf

zien dan ontwikkelde economieën, maar er is sprake van een lichte vertraging. De groeivoet in deze landen wordt door het IMF geraamd op 4,1% in 2025 en 4,0% in 2026. In China is de verwachting dat de groei in 2025 uitkomt op 4,8%. Dit is een opwaartse bijstelling van 0,8%-punt ten opzichte van de raming in april, toen Amerikaanse tarieven op China 145% bedroegen. India blijft naar verwachting robuust groeien met 6,4% in 2025 en 2026. Deze schatting berust op het scenario dat India Amerikaanse tarieven van 25% opgelegd krijgt, niet 50% zoals inmiddels het geval lijkt. Andere regio's zoals Latijns-Amerika en sommige lage-inkomenslanden worden geconfronteerd met tegenwind door externe schokken, beleidsaanpassingen en hogere schuldniveaus. Het IMF benadrukt dat voorzichtig begrotings- en monetair beleid cruciaal blijft om de stabiliteit en groeivoorzichten van alle landen te waarborgen.

Het IMF raamt dat invoerheffingen de mondiale economische groei dit jaar met circa 0,5%-punt drukken.² Het niveau van het mondiale bbp valt op langere termijn ongeveer 1%-punt lager uit.³ Dat komt doordat importheffingen leiden tot extra fricties bij internationale handel, waardoor bedrijven en consumenten minder profiteren van de efficiëntie en andere voordelen die internationale handel met zich meebrengt. Daarnaast zorgt de toegenomen beleidsonzekerheid voor een rem op investeringen. Het Koninkrijk onderstreept de noodzaak van multilaterale samenwerking, een op regels gebaseerde economische en monetaire orde en vrijhandel. Dit draagt bij aan een efficiënte allocatie van kapitaal. Het Koninkrijk ziet juist in het huidige tijdsgewricht daarbij een belangrijke rol weggelegd voor het IMF. Het IMF heeft een belangrijke economische adviesfunctie. Het is juist nu zaak dat het IMF de economische baten van vrijhandel en groeibevorderend beleid voor het voetlicht brengt. Daarnaast kan het IMF programmasteun verlenen aan landen die betalingsbalansproblemen ondervinden.

Het Koninkrijk ziet kansen voor verdere versterking van handel en economische samenwerking, zowel binnen de EU als wereldwijd. De interne markt vormt de ruggengraat van de Europese economische samenwerking. De interne markt versterkt de economische groei en weerbaarheid en zorgt ervoor dat handelsbelemmeringen tussen lidstaten lager zijn. De Nederlandse export binnen de EU is ongeveer 8,5 keer zo groot als de export naar de VS. Toch is er ruimte voor verdere groei. Volgens IMF-schattingen zijn de non-tarifaire barrières binnen de EU economisch vergelijkbaar met invoerheffingen tot 44% op goederen en 110% op diensten.⁴

Om structurele uitdagingen het hoofd te kunnen blijven bieden is begrotingsdiscipline essentieel. Het IMF schat dat mondiale publieke schulden zullen toenemen tot meer dan 100% bbp in 2030.⁵ Een gezonde begroting geeft ruimte om te investeren in strategische prioriteiten zoals defensie, onderwijs en klimaat, zonder toekomstige generaties met onhoudbare schulden op te zadelen. Dit vereist prioritering tussen lopende uitgaven en investeringen in de toekomst.

De mondiale inflatie daalt naar verwachting van het IMF van 5,6% in 2024 tot gemiddeld 4,2% in 2025 en 3,6% in 2026. Wel wijst het IMF erop dat er duidelijke verschillen bestaan tussen landen. In de VS blijft de inflatie naar verwachting langer hoog, doordat importtarieven geleidelijk zullen

² Steering through the Fog: The Art and Science of Monetary Policy in Emerging Markets

³ Recent trade policy actions: Insights from multiple models | CEPR

⁴ <https://www.imf.org/en/News/Articles/2024/12/15/sp121624-europes-choice-policies-for-growth-and-resilience>

⁵ Debt is Higher and Rising Faster in 80 Percent of Global Economy

doorwerken in de consumentenprijzen. Voor handelspartners daarentegen leidt de verminderde Amerikaanse vraag tot lagere export naar de VS wat inflatie-verlagend kan werken. De afgenomen vraag uit de VS leidt ook tot een hoger aanbod dat voor andere landen beschikbaar is, wat de inflatiedruk buiten de VS verder verlaagt. Hierdoor kan er divergentie ontstaan in de monetaire beleidspaden van verschillende landen. Het IMF wijst erop dat centrale banken bij het vaststellen van het monetaire beleid zorgvuldig rekening dienen te houden met landspecifieke omstandigheden om prijsstabiliteit te waarborgen. Om prijsstabiliteit te waarborgen is de onafhankelijkheid van centrale banken essentieel. Een onafhankelijke centrale bank is in staat om standvastig te koersen op de middellange termijn en daadkrachtig in te grijpen als inflatie boven de doelstelling uitkomt. Het IMF stelt dat landen met onafhankelijke centrale banken gemiddeld een lagere inflatie kennen.⁶

De combinatie van geopolitieke spanningen, oplopende schuldenniveaus, stijgende rentes op langlopende staatsschulden, en divergentie in monetair beleid vergroot de risico's voor de mondiale financiële stabiliteit. Het IMF speelt hier een belangrijke rol bij het signaleren van kwetsbaarheden in het financiële systeem. Daarbij is het belangrijk dat het IMF ook aandacht heeft voor risico's van actuele ontwikkelingen in de financiële sector, zoals de uitgifte van stablecoins en andere crypto-valuta, en het toenemende aandeel van non-bancaire instellingen in de financiële sector.

IMF Quotaherziening

In december 2023 is een akkoord bereikt over de 16e quotaherziening van het IMF. Quota, de permanente middelen van het IMF, worden daarbij voor alle landen met 50% verhoogd en tijdelijke leeninstrumenten worden verlaagd. Deze toename van permanente middelen van het IMF helpt om de rol van het IMF in het centrum van het mondiale financiële vangnet te waarborgen. Landen moeten hiervoor individueel instemming verlenen, wat Nederland op 14 oktober 2024 heeft gedaan.⁷ Om voldoende steun te behalen om tot implementatie over te gaan is Amerikaanse steun vereist. Het Congres in de VS moet nog instemmen om het akkoord te implementeren.

Het IMFC benadrukte in april 2025 het belang van een verschuiving van quota-aandelen richting opkomende economieën om de relatieve posities van lidstaten in de mondiale economie beter te weerspiegelen zonder daarbij het quota-aandeel van lage inkomenslanden te verlagen. Vooral China en een aantal opkomende economieën zijn momenteel ondervertegenwoordigd in het IMF bestuur. Het IMFC roept op om uiterlijk bij de Voorjaarsvergadering van 2026 principes te ontwikkelen die richting geven aan toekomstige besprekingen over IMF-quota en bestuur. Dit moet consensus over verdere hervormingen, waaronder de 17^e quota herziening, vergemakkelijken. De positie van de VS zal, gezien hun *de facto* veto, bepalend zijn voor het perspectief op voortgang van deze discussie.

Het Koninkrijk onderstreept in deze tijden van geopolitieke onzekerheid het belang van multilaterale samenwerking en specifiek van een sterk IMF in het centrum van het mondiale financiële systeem. Met betrekking tot de 17e quotaherziening blijft Nederland openstaan voor een beperkte verschuiving van quota richting ondervertegenwoordigde opkomende

⁶ <https://www.imf.org/en/Blogs/Articles/2024/03/21/strengthen-central-bank-independence-to-protect-the-world-economy>

⁷ Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB) en de begrotingsstaat van Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2024 (Kamerstuk 36 550 IX)

economieën zolang dit plaatsvindt op basis van een eerlijke verdeling onder oververtegenwoordigde landen. Nederland blijft daarbij optrekken met andere Europese landen en middelgrote, open economieën om posities af te stemmen.

Beleidsherzieningen

Het IMF voert op dit moment periodieke evaluaties uit van zijn surveillance activiteiten (de *Comprehensive Surveillance Review*) en van het gebruik en effectiviteit van beleidsconditionaliteit in IMF-programma's (de *Review of Program Design and Conditionality*).

De *Comprehensive Surveillance Review* vindt vijfjaarlijks plaats. In deze herziening evalueert het IMF de economische analyse en het beleidsadvies in o.a. de jaarlijkse Artikel IV rapporten van economieën van lidstaten en de 5–10 jaarlijkse *Financial Sector Assessment Programs* (FSAPs) die de stabiliteit en veerkracht van de financiële sector in een land beoordelen. Deze herziening wordt naar verwachting in mei 2026 afgerond. Verschillende lidstaten, met name de VS, roepen op tot het stroomlijnen van IMF-surveillance richting haar kerntaken: budgettair en monetair beleid, wisselkoersbeleid, en financiële stabiliteit. Het Koninkrijk steunt die stroomlijning, maar benadrukt dat klimaat dermate macro-kritisch en mondiaal relevant is, dat surveillance op dit onderwerp moet blijven voortbestaan.

De *Review of Program Design and Conditionality* volgt op een herziening uit 2018. Conditionaliteiten zijn de voorwaarden waaraan een land met een IMF-lening moet voldoen voordat uitbetalingen plaats kunnen vinden. Dit zijn vaak structurele hervormingen, zoals belasting- of anti-corruptiemaatregelen. Het Koninkrijk zet in op realistische maar ambitieuze programma's. Vooral bij aanzienlijke financiering aan de voorkant van een programma is het belangrijk dat hervormingsmaatregelen ook vroegtijdig geïmplementeerd worden. Daarnaast benadrukt het Koninkrijk het belang van goede aansluiting op technische assistentie van het IMF, ter ondersteuning van de implementatie van hervormingen. De implementatie van programma's is vaak onderhevig aan onvoorziene externe en interne schokken zeker in tijden van mondiale beleidsonzekerheid. Daarom dringt het Koninkrijk ook aan op meer uitgebreide scenario-analyses voor het geval dat risico's materialiseren. De *Review of Program Design and Conditionality* wordt naar verwachting eind 2026 afgerond.

Oekraïne

Sinds 31 maart 2023 heeft Oekraïne een regulier IMF-programma met een looptijd van vier jaar en een omvang van USD 15,6 mld. ter ondersteuning van het liquiditeitstekort. Dat programma gaat gepaard met afspraken over macro-economisch beleid en hervormingen, en is daarmee een anker voor de stabilisering van Oekraïne. Op 30 juni 2025 werd de 8^e evaluatie van het Oekraïense IMF-programma, met steun van Nederland, succesvol afgerond.⁸ Nederland heeft, samen met een aantal G7- en EU-landen, *financing assurances* afgegeven aan het IMF. Hiermee hebben de belangrijkste bondgenoten toegezegd Oekraïne de komende jaren financieel te blijven steunen, zodat de houdbaarheid van de Oekraïense schuld en financiering van het financieringstekort worden gewaarborgd. Verder levert Nederland ook bilateraal en via het IMF technische assistentie aan Oekraïne. Om het financieringstekort in 2026 te dichten is

⁸ <https://www.imf.org/en/News/Articles/2025/06/30/pr-25227-ukraine-imf-completes-8th-rev-of-ext-arrang-under-eff>

Oekraïne afhankelijk van hernieuwde internationale steun, maar het land levert ook zelf veel inspanningen om de belastinginkomsten te verhogen. Als onderdeel van het IMF-programma heeft Oekraïne bijvoorbeeld de *National Revenue Strategy* geïmplementeerd.

Het Koninkrijk zal zich, als onderdeel van de Kiesgroep waar Oekraïne ook deel van uitmaakt, inzetten voor een adequate verwijzing naar de Russische agressieoorlog tegen Oekraïne en de mondiale economische impact daarvan in de gezamenlijke slotverklaring van het IMFC en DC. Naar verwachting zal wederom geen overeenstemming worden bereikt over een gezamenlijke slotverklaring, zoals helaas gebruikelijk sinds het begin van de Russische oorlog tegen Oekraïne.

Argentinië

Sinds 11 april 2025 loopt een programma voor Argentinië met een duur van 4 jaar en een omvang van ongeveer 20 miljard dollar. Dit is het grootst lopende programma van het IMF. Naar verwachting piekt de blootstelling van het IMF aan Argentinië eind 2029 rond de 1000% van haar quota-aandeel. Dit programma volgt op een programma uit 2022 met een omvang van ongeveer 40 miljard dollar.

Het Koninkrijk steunt het nieuwe programma. Er zijn aanzienlijke stappen gezet onder President Milei om de macro-economische balans te herstellen. Hiertoe behoren het gedeeltelijk opheffen van kapitaalrestricties, een eerste uitgave van staatspapier op de internationale kapitaalmarkt en het ombuigen van een begrotingstekort naar een overschot van 0,8% van het bbp. Het nieuwe programma bouwt hierop voort, met een voortzetting van prudent begrotingsbeleid, het overgaan naar een flexibeler wisselkoersbeleid, en het implementeren van structurele hervormingen om de groei te bevorderen. Het IMF verwacht voor 2025 een robuuste economische groei van 5,5% en de inflatie daalde al van 118% in 2024 tot 20% in maart 2025. Desalniettemin blijven de te hoge waardering van de peso alsook de opbouw van reserves belangrijke aandachtspunten. De parlementsverkiezingen op 26 oktober 2025 zijn belangrijk voor het verdere verloop van het programma. Het Koninkrijk blijft zich inzetten voor een adequate uitvoering van het huidige programma zonder verdere verhogingen of het naar voren halen van financiering.

Schuldenproblematiek in LICs

Veel lage-inkomenslanden (LICs) kampen met hoge publieke schulden. Hoewel de mediane schuldquote met 55% van het bbp lager ligt dan in eerdere schuldencrises, zorgen het aflopen van COVID-gerelateerd betalingsuitstel, hogere mondiale rentes en het wegvallen van concessionele hulp voor forse druk op de overheidsfinanciën. Jaarlijkse terugbetalingen aan buitenlandse financiers zijn inmiddels verdrievoudigd ten opzichte van het vorige decennium. 3,4 miljard mensen wonen op dit moment in landen die meer uitgeven aan rente dan aan gezondheidszorg of onderwijs. Nieuwe externe schokken – zoals de verhoging van Amerikaanse importheffingen en sterk verminderde budgetten voor ontwikkelingssamenwerking – verergeren deze kwetsbaarheid. Dit leidt tot acute liquiditeitsdruk. Om te voorkomen dat hoge schulden onhoudbaar worden, is het van belang deze liquiditeitsdruk te verlichten.

Volgens het IMF kunnen LICs in 2025 en 2026 nog altijd met respectievelijk 4,4% en 5,0% groeien. Die groei verlaagt de liquiditeitsdruk, doordat belastinginkomsten toenemen. Bovendien dalen ook de bruto financieringsbehoefte en de rente-opslag en wordt herfinanciering makkelijker.

Om dit groeipotentieel veilig te stellen en liquiditeitsdruk te verlichten, voeren het IMF en de Wereldbank een driepijlerstrategie die zich richt op structurele hervormingen, aanvullende financiering en verlaging van financieringskosten. Het Koninkrijk steunt deze aanpak en ondersteunt het belang van betere belastinginning, ontwikkeling van lokale kapitaalmarkten, versterkt schuldbeheer en meer schuldentransparantie. Nederland financiert IMF capaciteitsprogramma's om schuldbeheer, datakwaliteit en transparantie te verbeteren en steunt bredere initiatieven om schuldentransparantie te verhogen.

Wanneer schulden toch onhoudbaar blijken, is snelle en gecoördineerde herstructurering noodzakelijk. Het Common Framework, waarin de Club van Parijs samenwerkt met relatief nieuwe G20-crediteuren als China en India, is hiervoor het centrale platform. Hoewel de uitvoering nog uitdagingen kent, laten recente gevallen zien dat het Common Framework kortere doorlooptijden oplevert en landen sneller perspectief biedt op economisch herstel. Het blijft voor het Koninkrijk een prioriteit om doorlooptijden verder te versnellen en de coördinatie tussen crediteuren te verbeteren, zodat kwetsbare landen zo snel mogelijk uitzicht krijgen op houdbare schulden en stabiele groei. Deze inzet sluit aan bij de uitkomsten van de vierde Internationale Conferentie over Financiering voor Ontwikkeling in Sevilla van afgelopen juli, waar brede steun werd uitgesproken voor betere internationale coördinatie van schuldkwesties

Caribische landen van het Koninkrijk

Het Koninkrijk heeft bijzondere aandacht voor de noden van Aruba, Curaçao en Sint Maarten, die net als andere eilandstaten kampen met specifieke sociaaleconomische uitdagingen. Zo zijn zij bijzonder kwetsbaar voor de gevolgen van klimaatverandering. Als open economieën zijn zij bovendien meer blootgesteld aan ontwikkelingen in de mondiale economie. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden is het belangrijk dat zij voldoende ruimte hebben voor investeringen, ook in de huidige context van krappe financieringscondities. Het beleidsadvies en de technische advisering vanuit het IMF (via het Caribbean Regional Technical Assistance Centre, CARTAC) en de Wereldbank leveren een belangrijke bijdrage aan het versterken van de veerkracht en economische ontwikkeling in deze landen.

3 Coalition of Finance Ministers for Climate Action

En marge van de jaarvergadering vindt de 14de ministeriële bijeenkomst van de Coalition of Finance Ministers for Climate Action (CFMCA) plaats onder het co-voorzitterschap van Oeganda en Nederland. Onlangs is Aruba als 99e lid toegetreden tot de CFMCA. Tijdens de bijeenkomst zullen aanwezige Ministers ervaringen uitwisselen over de rol van Ministeries van Financiën in het financieren van investeringen in adaptatie. Tijdens de bijeenkomst wordt ook het derde jaarlijkse Climate Action Statement (CAS) van de CFMCA gepresenteerd en besproken. Tot slot wordt ook aangekondigd dat Kroatië Nederland als covoorzitter van de CFMCA opvolgt in april 2026.